

УДК 7.071.1:745/749(477.72)

Микола ЛЕВЧЕНКО,
кандидат педагогічних наук,
професор, декан факультету
культури і мистецтв
Херсонського державного
університету, заслужений
працівник культури України

**«НА КРИЛАХ НАТХНЕННЯ»: ХУДОЖНИК І ПЕДАГОГ ОЛЬГА
ГОНОБОЛІНА**

*Левченко М. «На крилах натхнення»: художник і педагог Ольга
Гоноболіна.*

*У статті розглядаються питання творчого становлення Ольги
Гоноболіної. Простежуються шляхи взаємодії викладацької і мистецької
діяльності. Аналізується художній доробок мисткині.*

*Ключові слова: Ольга Гоноболіна, образотворче мистецтво, графіка,
дизайн, авторська лялька, сценографія.*

*Левченко Н. «На крыльях вдохновения»: художник и педагог Ольга
Гоноболіна.*

*В статье рассматриваются вопросы творческого становления Ольги
Гоноболіной. Прослеживаются пути взаимодействия
преподавательской и творческой деятельности. Анализируется ху-
дожественное наследие художницы.*

*Ключевые слова: Ольга Гоноболіна, изобразительное искусство, графика,
дизайн, авторская кукла, сценография.*

*Levchenko M. “On the wings of inspiration”: artist and pedagogue Olga
Gonobolina*

The article deals with the creative formation of Olga Gonobolina. The ways of interaction of teaching and artistic activity are shown. The artistic heritage of master is analyzed.

Key words: *Olga Gonobolina, fine arts, graphics, design, original doll, scenography.*

Постановка проблеми. Херсонський край уже понад століття є одним з осередків вітчизняного образотворчого мистецтва. Саме тут мешкали, черпали натхнення та твори ли брати Бурлюки, О. Шовкуненко, А. Платонов, О. Бережний та інші. До когорти визнаних належить також заслужений художник України, доцент кафедри образотворчого мистецтва і дизайну факультету культури і мистецтв Херсонського державного університету, головний художник Херсонського академічного обласного театру ляльок Ольга Чарльзівна Гоноболіна – творчо обдарована людина, майстриня, яка вдало поєднує мистецьку і викладацьку діяльність.

Метою даної статті є аналіз педагогічної спадщини та творчого доробку О. Гоноболіної.

Виклад основного матеріалу. Народилася О. Гоноболіна 1963 року в місті Сухумі (Абхазія) в сім'ї митців. Незабутній слід у пам'яті художниці залишило сонячне дитинство, проведене на узбережжі Чорного моря, тому мабуть у багатьох творчих роботах майстрині відчувається дитяча безпосередність, особливо це позначилося на її авторських ляльках.

Уже в дебютних самостійних творах визначалась особливість мистецького підходу до втілення власних задумів. Перші зустрічі з мистецтвом почалися з виробів з глини – статуєтки, горщики, казкові герої тощо. Мрія творити мультиплікаційні фільми змусила О. Гоноболіну серйозно опанувати засоби образотворчого мистецтва в дитячій художній школі, художньо-педагогічному училищі в Сухумі.

Навчаючись у Ленінградському вищому художньо-промисловому училищі імені В.І. Мухіної, О. Гоноболіна опанувала новітні технології в образотворчому мистецтві і набуті знання передає майбутнім фахівцям.

У творчому надбанні художниці ціла низка графічних робіт («Автопортрет», серія жіночих етюдів, «Танець» тощо), у яких у вибагливо окреслених лініях перетинаються людські постаті, характери, настрої. Самобутність, загадковість, експресія і душа є невід’ємними складовими її творів, тема ангелів чарує чистотою і світлістю («Ангел», «Ангел сумний»).

Ольга Гоноболіна – майстер лялькар. На нашу думку, коли робиш ляльок їх треба не лише полюбити, як власне творіння, необхідно щоденно відчувати свій талант, аби вселити в ляльку душу, характер і вирішити психологічний стан її образу. А вона – художник, який має талант незвичайно сприймати оточуюче середовище і в образній формі реалізувати свої творчі задуми.

1993 року майстер пов’язала своє творче життя з Херсонським академічним обласним театром ляльок. Першими кроками у новому для себе художньому вимірі стали вистави: «Лускунчик», «Гонець у пекло». Остання отримала диплом на Міжнародному фестивалі «Інтерлялька–1994».

Вже тут відчувалось, що художник театру ляльок завдяки своїй спостережливості, умінню відбирати матеріал, сформулювати в ляльці режисерську ідею вистави буде чудовим майстром своєї справи.

Працюючи над образами ляльок, О. Гоноболіна постійно шукає зв’язок між лялькою, актором, глядачем і сценографією вистави. Тому в наступні роки під її керівництвом були зроблені ляльки до вистав «Метелич та Бантик», «Заєць і чарівництво», «Кіт у чоботях».

Мисткиня завжди дуже вибагливо ставиться до процесу і результатів своєї праці. Багато часу та творчих зусиль в неї пішло на оформлення вистави «Чіполіно, або Історія одного карнавалу». Яскравою індивідуалізацією образів відзначаються костюми акторів живого плану цієї вистави.

В них відчувається логічна мотивація кожної деталі (маска, колір костюму тощо). Так майстерно автор підходить до характеру кожного персонажу вистави. Ця особливість простежується в кожній виставі, де сценографом виступає О. Гоноболіна.

О. Гоноболіна працює у багатьох техніках (графіка, пастель, левкас), використовуючи різноманітні матеріали, але більше любить змішані техніки. У такий спосіб створені ескізи до вистав «Офелія і Гамлет», «Маскарад» тощо.

О. Гоноболіна застосовує незвичайні ракурси у сценічних роботах театру ляльок. Динамічність – одна з особливих рис, що проявляється як у характері мисткині, так і в її ляльках.

Велике натхнення і любов до історичного минулого українського народу про явилися у роботі над виставою «Легенда про отамана Сірка». Перебуваючи в Україні з 1993 року, мисткиня впевнено, сміливо, легко й енергійно віднайшла сценічне вирішення цієї вистави. Для цього вона досконало вивчила історичні джерела, познайомилась з цілою низкою поетичних та прозаїчних творів які присвячені легендарній постаті отамана Сірка. Художниця працювала швидко, розуміючи, що композиційно завершена вистава буде у тому разі, якщо ляльки будуть зроблені на зразок народної української іграшки – ляльки мотанки. Але й тут вона не тільки

повторює традиційні техніки виготовлення цих ляльок, а знайшла філософське підґрунтя образів вистави. Заслуговує на увагу технічне вирішення виготовлення мотанок.

Сценографія теж має інноваційні плюси: навіть з перших хвилин вистави образи ляльок зворушують глядача, відсутня традиційна завіса, конструктивне рішення вистави відбувається за рахунок об'єднання авансцени з основним сценічним простором.

За 20 років роботи у театрі на посаді головного художника театру ляльок О. Гоноболіна має 42 свої постановки. У 2010 році отримала диплом Міжнародного фестивалю «Мельпомена Таврії» – «За сценографію до вистави “Легенда про атамана Сірка”», а у 2013 р. на Всеукраїнському фестивалі-огляді «Прем'єри сезону» за виставу «Чіполіно, або Історія одного карнавалу» отримала диплом «Краща сценографія року».

За останні роки О. Гоноболіна значно розширила творчий діапазон. Віддаючи багато сил і часу викладацькій роботі, театру ляльок, мисткиня заслужено стає художником-постановником вистав на великій сцені. У 1999 році вона була запрошена режисером Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру імені М. Куліша Світланою Думінською для постановки вистави «Ковбойські історії». В цій виставі її декорації ожили. Звичайні кактуси стали активними учасниками дії. І далі пішли систематичні запрошення до постановок вистав: «Ревізор», «Фаворит», «Три мушкетери», «Дивна місіс Севідж», «Рольові ігри».

Також має ангажемент як художник-постановник у Миколаївському академічному українському театрі драми та музичної комедії (постановка вистави «Маруся Чурай») та інших театрах України. Завершила роботу над міжнародним проектом виставою «Блоха у вусі» (Угорщина-Херсон).

Була учасником Міжнародного фестивалю театральних ляльок «Інтерлялька» (м. Ужгород 2009, 2010, 2012, 2013 рр.), учасник VII Міжнародного театального фестивалю «Человек играющий» (м. Миколаїв, 2013 р.).

Ольга Гонаболіна брала участь у всеукраїнських та обласних виставках, також влаштувала 4 персональні виставки (1998, 2003, 2008, та 2013 роки). Мисткиня співпрацює з Національною спілкою письменників України та Херсонською обласною організацією Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Т. Шевченка у галузі ілюстрацій для книжок, буклетів та ін.

Всі ці роки майстриня плідно працює над оформленням концертів та міських свят, створенням фірмових стилів для організації і, звичайно, в житті присутня і творча робота для душі: графіка, дрібна пластика, сувеніри. З 2000 року – член Національної спілки художників України, з 2006 року – член Національної спілки театральних діячів України, член Міжнародної організації лялькарів UNIMA. З 2001 – дипломант Міністерства культури і

мистецтв України і Національної Спілки художників України. У 2009 році присвоєно почесне звання «Заслужений художник України».

Висновок. Ольга Гоноболіна – художник, який знаходиться в постійному творчому пошуку. Продовжує плідно працювати, влаштовуючи персональні виставки, розробляючи проекти нових вистав. Мисткиня мріє, що її роботи будуть приносити гарний настрій і викликати лише позитивні емоції у глядача.

Надійшла до редакції 1 липня 2015 р.